

หลักสูตรการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาตนเอง
ชื่อหลักสูตร การทำตะไคร้หอมไล่ยุง จำนวน ๖ ชั่วโมง
ด้านอาชีพพาณิชยกรรมและการบริการ
ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอบางมูลนาก สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดพิจิตร

ความเป็นมา

การทำตะไคร้หอมไล่ยุงเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกิดจากการนำสมุนไพรธรรมชาติมาใช้ประโยชน์ในการป้องกันแมลงและยุงรบกวน ซึ่งตะไคร้หอมเป็นพืชสมุนไพรที่คนไทยรู้จักและปลูกกันมานาน มีลักษณะเด่น คือ มีกลิ่นหอมเฉพาะตัวจากน้ำมันหอมระเหย โดยเฉพาะสารซิทรอนเนลล่า (Citronella) ที่สามารถขับไล่ยุงและแมลงได้อย่างมีประสิทธิภาพในอดีต คนไทยจะใช้วิธีง่าย ๆ เช่น ปลูกตะไคร้หอมไว้รอบบ้าน หรือใช้ใบและลำต้นขยี้ทำผิวเพื่อกันยุง ต่อมามีการพัฒนาให้สะดวกต่อการใช้งานมากขึ้น โดยการสกัดน้ำมันหอมระเหยจากตะไคร้หอมมาผสมในผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ เช่น สเปรย์ไล่ยุง โลชั่น ทา หรือธูปหอมไล่ยุง ซึ่งไม่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ และปลอดภัยจากสารเคมีการทำผลิตภัณฑ์ตะไคร้หอมไล่ยุงจึงนับเป็นการประยุกต์ภูมิปัญญาดั้งเดิมเข้ากับเทคโนโลยีสมัยใหม่ เพื่อเพิ่มมูลค่าให้กับสมุนไพรไทย อีกทั้งยังช่วยลดการใช้สารเคมีในครัวเรือน เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และสามารถต่อยอดเป็นอาชีพเสริมในชุมชนได้เป็นอย่างดี ในปัจจุบัน ศูนย์การเรียนรู้และหน่วยงานด้านการส่งเสริมอาชีพหลายแห่ง ได้นำการทำผลิตภัณฑ์ตะไคร้หอมไล่ยุงมาบรรจุเป็นหลักสูตรฝึกอาชีพ เพื่อให้ประชาชนได้เรียนรู้วิธีสกัดน้ำมันหอมระเหย การผสมสูตร และการออกแบบบรรจุภัณฑ์ เพื่อสร้างรายได้และพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์ชุมชน (OTOP) ได้อย่างยั่งยืน

ดังนั้น การทำตะไคร้หอมไล่ยุงจึงเป็นทั้งการสืบสานภูมิปัญญาพื้นบ้าน และเป็นแนวทางในการสร้างอาชีพที่สอดคล้องกับแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ใช้ทรัพยากรธรรมชาติให้เกิดประโยชน์สูงสุด พร้อมทั้งส่งเสริมสุขภาพและสิ่งแวดล้อมให้ดีขึ้นในชุมชนไทย

หลักการของหลักสูตร

๑. เป็นหลักสูตรที่เน้นการจัดการศึกษาอาชีพที่สอดคล้องกับศักยภาพของชุมชนและความต้องการของชุมชน
๒. เป็นหลักสูตรที่เน้นการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีในการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้า การทำช่องทางการเผยแพร่และจำหน่ายผลิตภัณฑ์ของวิสาหกิจชุมชนให้เป็นระบบครบวงจร
๓. สามารถนำความรู้จากการอบรมไปสร้างอาชีพเสริม เพิ่มรายได้ ให้กับตนเองและครอบครัว

จุดหมาย

๑. มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการทำตะไคร้หอมไล่ยุง
๒. มีทักษะในการคำนวณต้นทุนกำไรในการประกอบอาชีพ
๓. มีความตระหนักเห็นคุณค่าความสำคัญของการนำทรัพยากรในท้องถิ่นมาใช้ให้เกิดประโยชน์
๔. สามารถนำสินค้าไปจำหน่ายผ่านสื่อออนไลน์ได้
๕. สามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันเพื่อลดรายจ่าย/เพิ่มรายได้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ
๖. มีความพึงพอใจในการฝึกอาชีพระยะสั้น วิชา การทำตะไคร้หอมไล่ยุง

กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายคือ ประชาชน

๑. ผู้ที่ไม่มีอาชีพ

๒. ผู้ที่มีอาชีพและต้องการพัฒนาอาชีพ

ระยะเวลา

จำนวน ๖ ชั่วโมง

ภาคทฤษฎี ๒ ชั่วโมง

ภาคปฏิบัติ ๔ ชั่วโมง

โครงสร้างหลักสูตร
วิชา การทำตะไคร้หอมไต้ยุง จำนวน ๖ ชั่วโมง

ที่	เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
					ทฤษฎี	ปฏิบัติ
๑	ช่องทางการประกอบอาชีพ	๑.ช่องทางการประกอบอาชีพการขายวิชา การทำตะไคร้หอมไต้ยุง	๑.๑ บอกความสำคัญในการ ประกอบอาชีพ การทำตะไคร้หอมไต้ยุง ๑.๒ บอกความเป็นไปได้ในการประกอบอาชีพขาย การทำตะไคร้หอมไต้ยุงได้ ๑.๓บอกทิศทางการพัฒนา การประกอบอาชีพ การทำ ตะไคร้หอมไต้ยุง	๑.๑ ศึกษาข้อมูลจากเอกสาร สื่ ออิเล็กทรอนิกส์ สถาน ประกอบการสื่อของจริง เพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์และใช้ ในการประกอบอาชีพที่มีความ เป็นไปได้ในชุมชน ๑.๒ วิเคราะห์อาชีพที่ จะ สามารถเลือกประกอบอาชีพ ได้ในชุมชนจากข้อมูลต่าง ๆ ๑.๓ กำหนดทิศทางการ พัฒนา การประกอบอาชีพ โดยใช้กระบวนการคิดเป็น และมีความเป็นไปได้อย่างตาม บริบทชุมชน	๓๐	นาที่
๒	ทักษะ การประกอบอาชีพ การทำตะไคร้หอมไต้ยุง	๒.๑ บอกความเป็นมาของการทำตะไคร้หอมไต้ยุง ๒.๒ มีความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการเลือกซื้อเลือกใช้วัสดุ อุปกรณ์ ๒.๓ บอกขั้นตอนการทำ ตะไคร้หอมไต้ยุง ๒.๔บอกขั้นตอนการทำ บรรจุภัณฑ์ การทำตะไคร้หอมไต้ยุงได้	๒.๑ ความเป็นมาของการ การทำตะไคร้หอมไต้ยุง ๒.๒ ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการเลือกซื้อเลือกใช้วัสดุ อุปกรณ์ ๒.๓ ขั้นตอนการทำตะไคร้หอมไต้ยุง ๒.๔ ขั้นตอนการ การทำ ตะไคร้หอมไต้ยุง	๒.๑ จัดให้ ผู้ เรียนศึกษา เอกสาร เกี่ยวกับความเป็นมา ของการทำตะไคร้หอมไต้ยุง ๒.๒ จัดให้ ผู้ เรียนศึกษา เอกสารเกี่ยวกับการเลือกซื้อ เลือกใช้วัสดุอุปกรณ์ ๒.๓ จัดให้ ผู้ เรียนรู้จักวัสดุ อุปกรณ์พร้อมขั้นตอนวิธีการ ขั้นตอนการทำตะไคร้หอมไต้ยุงและฝึกปฏิบัติ ๒.๔ จัดให้ ผู้ เรียนรู้จักวัสดุ อุปกรณ์พร้อมขั้นตอน วิธีการ ทำบรรจุภัณฑ์การทำตะไคร้หอมไต้ยุง		๒ ชั่วโมง

ที่	เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
					ทฤษฎี	ปฏิบัติ
๓	การบริหารจัดการในการประกอบอาชีพ	<p>๓.๑ สามารถคำนวณต้นทุนกำไรในการประกอบอาชีพได้</p> <p>๓.๒ เข้าใจเทคนิค การขายสินค้าออนไลน์</p> <p>๓.๓ สามารถการ ถ่ายภาพเพื่อประชาสัมพันธ์ สินค้าออนไลน์ได้</p> <p>๓.๔ สามารถสร้างมูลค่าสินค้าบนอินเทอร์เน็ต ได้</p> <p>๓.๕ สามารถ นำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน เพื่อลดรายจ่าย/เพิ่ม รายได้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง</p>	<p>๓.๑ การคำนวณต้นทุนกำไรในการประกอบอาชีพ</p> <p>๓.๒ เทคนิคการขายสินค้าออนไลน์</p> <p>๓.๓ การถ่ายภาพเพื่อประชาสัมพันธ์ สินค้า ออนไลน์</p> <p>๓.๔ การสร้างมูลค่าสินค้าบนอินเทอร์เน็ต</p> <p>๓.๕ การนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน เพื่อลดรายจ่าย/ เพิ่มรายได้ตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง</p>	<p>๓.๑ จัดให้ผู้เรียนดำเนินการ คิดต้นทุนการผลิต การกำหนดราคาขาย การส่งเสริมการขาย การกระจายสินค้า</p> <p>๓.๒ จัดให้ผู้เรียนศึกษาเทคนิค การขายสินค้า ออนไลน์และฝึกปฏิบัติ</p> <p>๓.๓ จัดให้ผู้เรียนศึกษาการ ถ่ายภาพเพื่อประชาสัมพันธ์ สินค้าออนไลน์และฝึกปฏิบัติ</p> <p>๓.๔ จัดให้ผู้เรียนศึกษาการสร้างมูลค่าของสินค้าบนอินเทอร์เน็ต และฝึกปฏิบัติ</p> <p>๓.๕ จัดให้ผู้เรียนศึกษาการ นำความรู้ไปใช้ ในชีวิตประจำวันเพื่อลด รายจ่าย/เพิ่มรายได้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง</p>	๑ ชั่วโมง	๑ ชั่วโมง
๔	โครงการประกอบอาชีพ	<p>๔.๑ เขียนโครงการในแต่ละองค์ประกอบให้เหมาะสมและถูกต้องได้</p> <p>๔.๒ ตรวจสอบความเป็นไปได้ของโครงการ ประเมินโครงการ/ปรับปรุงโครงการได้</p> <p>๔.๓ สามารถถอดบทเรียนตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง ๒ ๓ ๔</p>	<p>๔.๑ การเขียนโครงการประกอบอาชีพเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติจริง</p> <p>๔.๒ การตรวจสอบความเป็นไปได้ของโครงการ การประเมินโครงการ/ปรับปรุงโครงการ</p> <p>๔.๓ ถอดบทเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ๒ ๓ ๔</p>	<p>๔.๑ จัดให้ ผู้เรียนฝึกปฏิบัติการเขียนโครงการประกอบอาชีพ</p> <p>๔.๒ กำหนดให้ผู้เรียนเขียนโครงการอาชีพของตนเองและตรวจสอบความเป็นไปได้ของโครงการและการประเมินความเหมาะสมและสอดคล้องของโครงการอาชีพ</p> <p>๔.๓ ครูและผู้เรียนร่วมกันถอดบทเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ๒ ๓ ๔</p>	๓๐ นาที	๑ ชั่วโมง

สื่อการเรียนรู้

๑. สื่อสิ่งพิมพ์ ได้แก่ หนังสือ , เอกสาร , ใบความรู้
๒. สื่อบุคคล/ภูมิปัญญา
๓. สื่อแหล่งเรียนรู้ / สถานประกอบการ
๔. สื่ออินเทอร์เน็ต

การวัดและประเมินผล

- แบบประเมินความพึงพอใจ
- สรุปรายงานและผลดำเนินโครงการ
- การติดตามนำความรู้ไปใช้

เกณฑ์การจบหลักสูตร

๑. มีผลการเรียนภาคทฤษฎีและปฏิบัติงานระหว่างเรียนและจบหลักสูตรไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐
๒. มีผลการประเมินจัดการศึกษาต่อเนื่องตามเกณฑ์ (แบบ กศ.ตน.๗ (๒) โดยมีคะแนนรวม ไม่น้อยกว่า ร้อยละ ๖๐
๓. มีความพึงพอใจระดับ ดี ขึ้นไป